

Fokus på den kommunale ungeindsats og anbefalinger til tværgående indsats og samarbejde på ungeområdet

Generelle og operationelle anbefalinger til nuværende børn og ungeindsats i den kommunale tværgående ungeindsats er beskrevet på side 25 og 26

Dette materiale beskriver BKF's ungenetværks overordnede fokusområde for 2020-2021, som er Den sammenhængende Kommunale Ungeindsats (KUI) med særlig fokus på sårbare unge, og netværkets dertil identificerede pejlemærker, med afsæt i aktuelle udfordringer.

I notatet giver ungenetværket herudover sine overordnede anbefalinger og konkrete forslag til tiltag i den fremadrettede tværgående indsats og det tværfaglige samarbejde på ungeområdet.

Indledningsvis beskrives BKF's ungenetværks formål, fokus og virke, og aktuel viden om udfordringer og best practice på ungeområdet præsenteres, herunder i forhold til de sårbare unge, med inddragelse af og henvisning til forskning, undersøgelser og rapporter.

BKF's ungenetværks formål, fokus og virke

Formålet med BKF's ungenetværk er at udvide og styrke BKF's bestyrelses videns- og erfaringsgrundlag på ungeområdet og samtidig bidrage med denne viden og erfaring til kollegaer i hele landet.

Netværket skal virke som inspiration og støtte til udvikling af foreningens faglige synspunkter og holdninger på fagområdet. Netværkets arbejdes indhold og omfang vil afhænge af de fokusfelter, som bestyrelsen arbejder med for den givne periode. Desuden vil arbejdet blive berørt af folketingets, kommunernes og offentlighedens opmærksom på forskellige emneområder.

Ungenetværket har som de øvrige BKF-netværk fokus på at indtænke ledelsesmæssige, organisatoriske og tværsektorielle forhold i sit arbejde.

Viden om ungeområdet og den kommunale ungeindsats - udfordringer og løsninger

I det følgende præsenteres baggrundsviden, aktuel viden og centrale pointer fra data, forskning og best practice i forhold til ungeområdet og den kommunale ungeindsats. Herunder de udfordringer, der knytter sig til grupper af unge ift. deres læring, trivsel, udvikling og overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelse og job, og mulige løsninger i forhold til en koordineret ungeindsats.

Baggrund: For mange unge hverken i uddannelse eller job

I 2018 viste tal fra Børne- og Undervisningsministeriet, at mere end 45.000 unge i alderen 15-24 år var uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, svarende til omkring hver 15. unge i den alder.

Fra 2017 til 2018 stod andelen af unge under 25 uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet stort set stille. Sammenlignet med 2017 faldt gruppen med 0,1 procentpoint svarende til under 500 personer.

I oktober 2017 blev partierne bag den Forberedende Grunduddannelse (FGU) enige om en ny uddannelsespolitisk målsætning. Målsætningen indebar blandt andet, at flere unge skulle have tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarked inden 2030.

I den forbindelse meldte man ud, at andelen af unge op til 25 år, som ikke havde tilknytning til hverken uddannelse eller arbejdsmarked, skulle halveres inden 2030. I 2016 var tallet 7 procent. Denne andel skulle være halveret til 3,5 procent inden 2030.

Uddannelsesmålsætningen fra 2017 indeholdt også en ambition om, at mindst 9 ud af 10 på en ungdomsårgang i 2030 skal tage en ungdomsuddannelse, inden de er blevet 25 år.

Uddannelsesmålsætningen var kort fortalt, at alle 25-årige skulle have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse.

Konkret lød udmeldingen:

- i 2030 skal mindst 90 procent af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse
- i 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret

- alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse, har ret til at få en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og på længere sigt.

Nøgletal for søgning til ungdomsuddannelser, FGU og 10. klasse i forår 2021

Erhvervsuddannelser

- Ligesom de to foregående år har omtrent hver femte afgangselev fra grundskolen ansøgt om at starte på en erhvervsuddannelser. I alt har 13.168 elever ansøgt om at starte på eud efter grundskolen. I 2020 ansøgte 13.243 elever om at starte på en eud.
- Der er store regionale forskelle på, hvor mange der søger erhvervsuddannelserne. I de nordjyske kommuner er søgefrekvensen for mange kommuner over 25 procent, mens den i flere af de nordsjællandske kommuner er under 10 procent.
- Region Nordjylland har som den eneste region nået målsætningen fra erhvervsuddannelsesreformen i 2014 om, at 25 procent af en ungdomsårgang vælger en erhvervsuddannelse, når de forlader grundskolen.
- 32 procent af de elever, der søger en erhvervsuddannelse, har i 2021 ønsket at tage den med EUX. Det er på niveau med 2020.

Gymnasiale uddannelser

- 72 procent har ansøgt om at starte på en gymnasial uddannelse efter sommerferien.
- Det almene gymnasium, stx, er mest populært blandt de gymnasiale uddannelser. 58 procent af de elever, der søger en gymnasial ungdomsuddannelse, søger en stx. Det er et lille faldsiden sidste år på 0,6 procentpoint. Søgningen til HF har til gengæld oplevet en lille stigning på 0,5 procentpoint.

- 21 procent af dem, der har søgt en gymnasial uddannelse, har søgt hhx, mens 10 procent har søgt htx.

FGU

- 1.285 elever har ansøgt om at starte på en forberedende grunduddannelse (FGU). Dette er på niveau med sidste år. FGU kræver en målgruppevurdering, hvorfor alle ikke ansøger efter denne ansøgningsprocedure.

10. klasse

- Flere elever i 9. klasse vælger i år at søge en 10. klasse. Siden 2020 er der sket en stigning i andelen af 9. klasseelever, der søger en 10. klasse, på 3 procentpoint. I år har 51 procent af eleverne i 9. klasse valgt at søge en 10. klasse.
- 65 procent af 9. klasseeleverne, der søger 10. klasse, søger 10. klasse på en efterskole. 32 procent søger 10. klasse i en almindelig grundskole, mens 3 procent søger en erhvervsrettet 10. klasse. Andelen af elever, der søger 10. klasse på en efterskole, er steget med 2 procentpoint siden sidste år.

Kommunernes opgave

Med "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" (2017) fik kommunerne ansvaret for alle unge under 25 år, indtil den unge har gennemført en ungdomsuddannelse og/eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der blev et krav om, at alle kommuner skulle etablere en sammenhængende, koordineret ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialområdet for unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse – siden KUI. KUI tager udgangspunkt i Lov om Kommunal Ungeindsats.

Formålet var at forenkle og styrke indsatsen over for de unge, der ikke tager den direkte vej efter grundskolen. Herudover ønskede man, at den unge og den unges forældre skulle møde kommunen som én samlet instans på tværs af kommunale opgaver, at der var en gennemgående kontaktperson, som skulle give de unge oplevelsen af at have én kontakt til kommunen. Endelig fik kommunen til opgave at lave målgruppevurdering til den nye Forberedende Grunduddannelse (FGU).

Hovedloven: Ny lov skal sikre en helhedsorienteret indsats

I 2018 indgik et bredt politisk flertal en principaftale om at skabe en ny lovramme for helhedsorienteret indsats.

En lov om en helhedsorienteret plan skulle give kommunerne mulighed for at hjælpe borgere og familier med komplekse problemer på en ny måde, ved at loven går på tværs af syv forskellige sektorlove, såsom serviceloven, beskæftigelsesloven og integrationsloven.

Regeringen sigter mod, at ny hovedlov om helhedsindsats til borgere med komplekse problemer skal træde i kraft 1. januar 2022.

Pandemien og dens påvirkning af de unge

Ungenetværket har for øje, hvordan corona-pandemien i mere end et år har influeret på unges færden og muligheder relateret til et ungdomsliv, herunder i forhold til at påbegynde og gennemføre en uddannelse eller komme i og kunne klare et job.

Nogle unge har oplevet samfundets nedlukning som et pusterum i et ungdomsliv, men for mange unge har coronatiden været en kilde til afsavn, frustration og nedtrykthed og rejst spørgsmål som, hvad har jeg af muligheder nu og fremover?

Til trods for vaccinenes udrulning ved ingen med sikkerhed, hvordan en fremtidig "normal" hverdag ser ud. Overblikket over de samfundsmæssige konsekvenser af pandemien har vi heller ikke, herunder i forhold til økonomi, uddannelsesmuligheder, jobmarkedet mv.?

Der hersker ingen tvivl om, at der fagligt og trivselsmæssigt for mange unge vil være et efterslæb, der skal håndteres og understøttes i forhold til fra aktører som skole, UU, SSP mfl. – ja, ungeindsatsens side. Blandt de unge vil være flere, der skal hjælpes med at vende tilbage til eller i gang med uddannelse og job på anden vis og med eventuelt andre indsatser end før pandemien.

Center for Ungdomsforskning (CEFU) har lige nu fokus rettet mod at afdække, hvordan pandemien har sat sig spor blandt de unge, i deres fællesskaber, og i forhold til deres læring og trivsel. Herudover for at få indblik i og overblik over de unges behov, herunder hvordan de unge bedst kan hjælpes og støttes i forhold til at komme hensigtsmæssigt over pandemiens indvirkning og videre i ungdomsuddannelsessystemet, hvad angår deres læring, trivsel og udvikling.

Ugenetværket følger feltet og forskningens resultater tæt. Dette med henblik på at kunne få et overblik over og billede af, hvad der især aktuelt er væsentligt og afgørende i ungeindsatsen – for at de unges lykkes på deres vej ind i uddannelse og job – altså set i lyset af corona-pandemien indvirkning på de unge. Dog fortsat sammenholdt med det, vi ved er udfordrende for de unge på vej ud i uddannelse og job, og det vi ved virker i ungeindsatsen.

Med afsæt i nævnte viden vil relevante indsatser og understøttende tiltag kunne sættes i fokus, tilvejebringes, afprøves og implementeres i den fremadrettede koordinerede ungeindsats.

Undersøgelser, erfaringer og best practice ift. ungeindsatsens organisering

I det følgende fokuseres på de undersøgelser, erfaringer og best practice, der allerede foreligger eller er beskrevet vedrørende ungeindsatsen og dens organisering og implementering i kommunerne.

KL og Undervisningsministeriet startede i november 2018 et partnerskab om en ny kommunal ungeindsats med deltagelse af 11 kommuner. Formålet med partnerskabet var at understøtte implementeringen af den kommunale ungeindsats og bidrage til omstillingen af ungeindsatsen i de deltagende kommuner.

Her blev erfaringerne formidlet med afsæt i en opsamling af de temaer, der blev identificeret på tværs af de deltagende kommuner i partnerskabet, der kunne være brugbare for andre kommuner:

https://www.kl.dk/media/20392/kommunal-ungeindsats-erfaringer-partnerskab_.pdf

KL har i 2018 desuden udarbejdet et inspirationskatalog, der beskriver tre modeller for mulig organisering. Indenfor modellerne findes flere varianter. Kataloget beskriver desuden seks kommunale eksempler på en sammenhængende ungeindsats.

Formålet med kataloget var at udbrede erfaringer med forskellige typer af organisering på baggrund af de kommuner, der allerede havde arbejdet med en sammenhængende ungeindsats. De kommunale eksempler bliver suppleret med anbefalinger til, hvordan man kommer godt i gang med arbejdet med en sammenhængende ungeindsats:

<https://www.kl.dk/media/17445/sammenhaengende-ungeindsats-kommunale-eksempler.pdf>

KLK har gennemført brugerrejser med 70 unge fra ti af kommunerne i KL og UVM's partnerskab om den kommunale ungeindsats. I nedenstående pjece fremlægger KLK

den viden, man er kommet frem til gennem interviews med de unge:
https://www.kl.dk/media/22072/klk-kommunal-ungeindsats_net.pdf

Med afsæt i kommunernes egne erfaringer udsendte KL i marts 2021 en række anbefalinger om, hvordan udsatte borgere får en sammenhængende indsats og bedre muligheder for at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

KL videregiver med følgende publikation nogle af de erfaringer, kommunerne allerede har høstet om helhedsorienterede indsatser. Publikationen har til formål at give inspiration til de kommuner, der er i gang eller står overfor nye initiativer omkring helhedsorienteret indsats. Det gælder ikke mindst de kommuner, der vil benytte den forventede nye Hovedlov om helhedsorienteret indsats til borgere med komplekse problemer, som en anledning til at igangsætte en organisatorisk og ledelsesmæssig udviklingsproces:

<https://www.kl.dk/media/26778/helhedsorienterede-indsatser.pdf>

Rapport om unge udsattes udfordringer med at komme i arbejde eller starte uddannelse

VIVE kom i slutningen af 2019 med rapporten ***Unge uden job og uddannelse – hvor mange, hvorfra, hvorhen og hvorfor?***

Rapporten konkluderede, at risikoadfærd i teenageårene er særlig udslagsgivende for, om en ung senere i livet oplever at stå uden arbejde og uddannelse. Også negative skoleerfaringer og psykisk sygdom har betydning, mens social baggrund har mindre indflydelse, end man hidtil havde antaget.

De seks adspurgte kommuner i rapporten er meget bevidste om behovet for en integreret indsats over for de mest udsatte unge. Rapporten kortlægger i den sammenhæng en række faktorer, der har indflydelse på, hvordan de unge uden uddannelse og job kan hjælpes videre.

Særligt strukturelle faktorer som fx optagelseskrav på ungdomsuddannelserne eller et mere komplekst arbejdsmarked er medvirkende årsag til de unges vanskeligheder ved at komme videre.

Manglende motivation blandt de unge opleves af frontmedarbejderne som en vigtig barriere. Det kan derfor anbefales, at man forsøger at tænke motivation ind som et helt centralt element i fremtidige indsatser. Netop motivationen for at 'flytte sig' fra aktivitetsparat til uddannelsesparat er udfordret.

Rapporten viser entydigt, at størrelsesforskellen mellem de offentlige ydelser, man

som henholdsvis aktivitets- og uddannelsesparat har ret til, er så stor, at det har indflydelse på de unges lyst og motivation til at uddanne sig.

Modsat har det positiv virkning for de unge, når flere indsatser igangsættes parallelt. Det kunne fx være hvis virksomhedspraktik igangsættes parallelt med fx social mentor eller misbrugsbehandling:

<https://www.vive.dk/media/pure/14561/3641625>

Viden om elevernes overgange fra udskolingen til ungdomsuddannelsen

Et vidensnotat fra EVA og Undervisningsministeriet (2019) præsenterer, forklarer og eksemplificerer en række fund fra centrale studier, der kan understøtte vejledere, lærere og ledelser i grundskolen og i ungdomsuddannelserne, når de arbejder med elevernes overgange fra udskolingen til ungdomsuddannelsen.

Hovedpointerne i rapporten er, at en succesfuld overgang ikke kun handler om, at eleven vælger rigtigt eller kommer godt i gang med ungdomsuddannelsen. Snarere skal elevens valg af ungdomsuddannelse betragtes som en læringsproces, der starter tidligt i grundskolen og fortsætter i ungdomsuddannelsen. I denne proces er det vigtigt, at der tages højde for den enkelte elevs behov for støtte og vejledning. Der henvises til, at udvalgt litteratur peger på, at udsatte, uafklarede eller fagligt udfordrede unge har et særligt behov for støtte i overgangen.

Blandt hovedpointerne i rapporten er videre, at grundskole med inddragelse af UU mfl. skal tilrettelægge sammenhængende vejledningsaktiviteter med afsæt i elevernes behov og med fokus på, at eleverne lærer om deres egen relation til uddannelse og job i forbindelse med valg af ungdomsuddannelse og afslutning af grundskolen.

Herudover er det afgørende, at eleverne allerede tidligt i ungdomsuddannelsen føler sig socialt og fagligt inkluderet og motiveret for at deltage i undervisningen for at blive fastholdt:

<https://emu.dk/sites/default/files/2019-01/Vidensnotat%20Overgange.pdf>

Forskning om unges motivation og lyst til læring

I CEFU's forskningsprogram 'Unge lyst til læring' (v. Noemi Katznelson mfl.) er der blevet arbejdet over en længere årrække med unges motivation for læring som fokus i både empirisk og teoretisk forstand.

Forskningsprojektet har taget afsæt i spørgsmålet om, hvad der vækker og støtter de unges engagement og lyst til deltagelse i læringsaktiviteter, hvilken betydning forskellige arenaer i ungdomslivet har for de unges læringslyst, og hvad der skal til for at motivere flere unge til uddannelse.

Formålet med projektet var at udvikle ny viden og afprøve nye indsatser, der kan øge unges lyst til og motivation for læring.

Forskningsprojektet har bl.a. udviklet to modeller for unges læring og læringslyst.

Den ene model optræder i bogen 'Unge motivation og læring' fra 2014 og giver et overblik over forskellige tilgange til motivation for læring blandt unge.

Den anden model, motivationspaletten, er at finde i bogen 'Unge motivation i udskolingen' fra 2015. Denne model viser, hvordan man kan tænke og arbejde med at fremme unges motivation for læring.

Derudover har forskningsprojektet været tæt forbundet med konkrete samarbejds- og udviklingsprojekter i uddannelsessystemet og foreningslivet, hvilket har medvirket til, at projektets viden løbende er bragt i spil i forhold til de professionelle, der arbejder med unges læring.

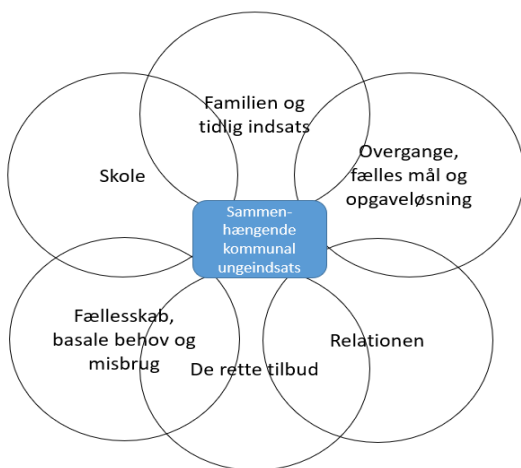
Senest - som led i forskningsprojektet - er bogen ***Unge motivation og læring*** udkommet i 2021.

Bogen har fokus på uddannelse som en helt central del af det moderne ungdomsliv, men en del unge har svært ved at "tage sig sammen", og resultatet er ofte problemer med fravær, frafald og skoletræthed. Mange undervisere kæmper derfor med at motivere og engagere de unge. I samfundet er der udbredt enighed om, at uddannelse er godt, og de fleste unge vil gerne uddanne sig. Samtidig viser problemerne med motivation og engagement, at unge langt fra altid oplever det, der foregår i uddannelsessystemet, som relevant eller meningsfuldt. Der tegner sig således et skisma mellem uddannelse som noget, alle er enige om er godt og nødvendigt - og uddannelse som noget, man som ung bare ikke kan finde gejsten til. I bogen belyser eksperter de unges motivation for læring og uddannelse set i lyset af de brydninger og forandringer, der præger samfundet, uddannelsesverdenen og ungdomslivet i dag. Eksperterne opstiller endvidere en række anbefalinger til, hvordan man kan understøtte unges motivation for læring og uddannelse.

Ungenetværkets fokusområde

Ungenetværket har som sit overordnede fokusområde for 2020-2021 Den sammenhængende Kommunale Ungeindsats (KUI) med særligt blik for de sårbare unge.

I netværkets identifikation af mulige pejlemærker tages der afsæt i modellen fra KL's Ungepartnerskab, hvor der optræder seks temaer; Familie og tidlig indsats, de rette tilbud, relationen, fællesskab, basale behov og misbrug, skole samt overgange, fælles mål og opgaveløsning. Temaer, som har væsentlig betydning for at få en succesfuld sammenhængende ungeindsats:

Model: KL's Ungepartnerskab

Ungenetværkets pejlemærker

I det følgende beskrives Ungenetværkets pejlemærker inden for de seks temaer samt en række ideer til løsninger, herunder processer eller produkter, der knytter sig hertil.

Ungenetværket har i tilknytning til pejlemærkerne som udgangspunkt en eller flere af følgende dimensioner for øje:

- Et udviklingspotentiale
- En ledelsesmæssig og/eller organisatorisk udfordring
- Bred relevans for BKF's medlemmer
- Mulig involvering af andre aktører på området.

Temaet Fællesskab, basale behov og misbrug

Ungenetværket ser, at det er væsentligt at fokusere på pejlemærkerne nedenfor ift. at kunne understøtte unge med psykiske og psykiatriske udfordringer, mistrivsel og misbrug:

1. Overgangen fra ung til voksen (mellem sektorer i kommunen)
2. Lettere behandlingstilbud i rammen af kommunens PPR
3. Fremskudt (Regional) psykiatri og samarbejdet herom
4. Gratis psykologhjælp til unge mellem 18 og 21 år
5. Unge og misbrug

Ungenetværket vurderer, at der bør trækkes på kommuners erfaringer med overgangskonferencer (i regi af familieafdelinger og socialafdelinger) ift. KUI. Videre skal man være opmærksom på fx huller i lovgivningen ift. denne gruppe. Herudover skal man have opmærksomheden rettet mod en hensigtsmæssig overgang fra BUA til voksenpsykiatri og samarbejdet med KUI.

Ungenetværket oplever desuden, der er et behov for at sætte fokus på, hvordan der kan samarbejdes om de sårbare og udsatte unge med fritids- og foreningslivet, så de unge i det regi kan styrkes og udvikle sig og bringe det med sig på andre områder, herunder ift. skole og uddannelse.

Der ses herudover behov for digitalisering af ungerådgivning, trivselsmålinger for de 15-25-årige og ift. at afklare veje til håndtering af hjemløse.

Netværket ser, at det vil være naturligt med et samarbejde om ovenstående mellem ungenetværket og aktører som BKF's Kultur- og Fritidsnetværk, regionerne (psykiatri), Sundhedsstyrelsen og Socialchefforeningen.

Snitflader og samarbejder ift. unge med psykiske og psykiatriske udfordringer med særligt fokus på Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

PPR's lovhjemmel findes i Folkeskolelovens §12 og retter sig dermed i praksis primært mod grundskolens 0. – 10. klasse. Der er de seneste år kommet en øget fokus på PPR's rolle og opgaver ift. den nationale udvikling i psykisk mistrivsel blandt 0-18-årige. En udvikling som naturligvis også har stor betydning for opgaverne i rammen af den Kommunale Ungeindsats.

Traditionelt har PPR's opgaver handlet om at lave Pædagogiske-Psykologiske Vurderinger (PPV) i forbindelse med specialpædagogisk bistand i grundskolen. Denne opgave har været præget af en analyserende og beskrivende tilgang mhp. at udfærdige behovsvurderinger ift. barnet/den unge og handleanvisninger til de professionelle.

I takt med den kraftige stigning i andelen af børn og unge med psykiske og psykiatriske udfordringer er der kommet fokus på om PPR's opgaveportefølje i større grad bør indeholde tidligere og mindre indgribende konsultative opgaver rettet mod de professionelle og forældrene og samtidig også lettere behandlingstilbud ift. fx angst/ængstelighed rettet mod barnet den unge.

Kombineret med en øget fokus på den gode overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse og indsatser rettet mod de unge, som er i risiko for at falde ud af både uddannelse og beskæftigelse, er det relevant at sætte fokus på PPR's rolle i dette arbejde og snitfladen til KUI, samt de mulige potentialer for forbedringer, som opleves i kommunernes praksis.

I nedenstående giver BKF sine perspektiver på dette.

PPR's opgaveportefølje og opgaveløsning er som beskrevet kommet under pres som et led i samfundsudviklingen i forhold til øget psykiatrisk diagnosticering og øget mistrivsel blandt børn og unge. Et resultat heraf er blandt andet en stigning i ventelister ift. fx at få udarbejdet en PPV mhp. henvisning til Børne- og Ungdomspsykiatrien. Samtidig stilles der i kommunerne voksende krav til PPR om at flytte opgaveløsningen i retning af tidligere og mindre indgribende aktiviteter, som i højere grad arbejder med fx grupper af børn/unge i skolen, samt kompetenceudvikling af de primære fagprofessionelle omkring børnene/de unge. I forhold til KUI har PPR en oplagt rolle i forbindelse med fx udarbejdelse af uddannelsesplanen, vejledning/rådgivning ift. valg af ungdomsuddannelse samt overlevering af relevant viden til ungdomsuddannelserne. Disse opgaver kommer dog let under pres set i forhold til den ovenfor beskrevne udvikling på området og kræver derfor kommunal stillingtagen til PPR's økonomiske ramme set i forhold til udviklingen og de nye opgaver for PPR.

I takt med, at der nationalt og kommunalt er et stigende fokus på at udvikle PPR's virke i retning af tidligere indsatser i grundskolen bør dette fokus suppleres med PPR's rolle ift. de ældste elever i grundskolen samt de øvrige 16 – 17-årige i kommunen. Her kan PPR med fordel bevæge sig væk fra den beskrivende og vurderende tilgang med handlingsanvisninger til den voksne til i stedet at rette arbejde mod den unge selv mhp. træning ift. fx diagnosehåndtering, mestringsstrategier i sociale aktiviteter og træne brugen af kompenserende værktøjer. Med andre ord gøre den unge i stand til at leve sit eget liv med så lidt hjælp og støtte som muligt.

I store dele af grundskolen er tilgangen blevet, at konteksten (klassen/skolen/de voksne) skal sikre de rette rammer for elever med særlige behov, så deres udfordringer kommer mindst muligt til udtryk i hverdagen. En udvikling der er fortsat ind i ungdomsuddannelserne, hvor andelen af elever, der modtager SPS er tredoblet fra 2008 til 2017 (se nedenstående links).

<https://www.spsu.dk/-/media/filer/spsu/doc20/2-faktaark-om-sps-paa-ungdomsuddannelserne-ua.pdf>

<https://www.spsu.dk/-/media/filer/spsu/pdf19/delrapport-2-kortlaegning-af-hvilken-stoette-der-gives-til-elever-med-psykiske-lidelser-ua.pdf>

Centralt for PPR's rolle ift. sårbare og udsatte unge i rammen af KUI bør derfor være et øget fokus på "kapacitetsopbygning" af den unge selv.

Øvrige henvisninger til viden om området:

- <https://www.uvm.dk/publikationer/2020/200602-undersoegelse-af-kommunernes-paedagogiske-raadgivning>
- <https://www.uvm.dk/publikationer/2020/200619-faglige-anbefalinger-vedr--udvikling-og-implementering-af-lettere-behandlingstilbud-i-ppr> ‘

- <https://www.uvm.dk/puljer-udbud-og-prisuddelinger/puljer/puljeoversigt/tidligere-udmeldte-puljer/grundskole/200911-pulje-til-stoette-af-implementering-af-lettere-behandlingstilbud>

Anbefalinger og opmærksomhedspunkter til praksis i snitfladen mellem KUI og PPR:

- Der er behov for at styrke samarbejdet mellem KUI og PPR ved fx at formalisere samarbejdsstrukturer, opgavefordeling mv, da der fra begge sider opleves usikkerhed og manglende viden om hinandens roller, kompetencer og opgaver, ligesom store forskelle i professionelle paradigmer og organisatoriske kulturer kan forhindre et godt samarbejde omkring den unge.
- Tiden efter grundskolen indtil de unge bliver 18 kan fra kommunens side opleves som et "sort hul", hvor adgang og kendskab til de unge er på et minimum, mens de fx er på efterskole og når de starter på ungdomsuddannelse. Formelle netværksstrukturer mm. på dette område, der også involverer PPR, kan være med til at bygge bro og styrke sikkerhedsnettet for de unge.
- I grundskolen og PPR arbejdes der på at fremme en mere helhedsorienteret og fleksibel tilgang i arbejdet med børn og unge med specialpædagogiske behov. I praksis betyder det blandt andet en bevægelse væk fra individuelt visiterede støttetimer med fast tilknyttet støtteperson til mere fleksible og løbende tilpassede organiseringer af indsatser og undervisning fx i form af mellemformer. Dette skal ses sammen med en generel ambition i grundskolen om ikke at være fokuseret på fx diagnoser, men i højere grad på det enkelte barns deltagelsesmuligheder, progression og potentialer. Denne tilgang kan i høj grad konflikte med SPS-systemet på ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser, hvor den enkelte skole søger midler ved staten ud fra et individ-perspektiv og hvor fx en psykiatrisk diagnose eller en PPV fra PPR er en forudsætning for støtte.
- De aktuelle bevægelser i udvidelsen af PPR's opgaveportefølge med lettere behandlingstilbud og de lokale og nationale tiltag ift. fx gratis psykologhjælp til unge sammen med forsøg med at styrke den fremskudte psykiatri kan skabe gråzoner og organisatorisk usikkerhed ift. de rette veje at gå i arbejdet unge med psykiske og psykiatriske udfordringer og mistrivsel. Tydelige "tilbudsvifter" kan være en stor hjælp for alle aktører.
- Der er i forvejen megen viden om unge med psykiske og psykiatriske udfordringer og mistrivsel. Fx ved vi, at debutalderen i psykiatrien er faldet

gennem de seneste 10 år og der er statistiske data, der viser, at færre unge med en psykiatrisk diagnose gennemfører en ungdomsuddannelse end unge, der ikke har en diagnose. Kun 40% af unge med psykiatriske diagnoser frem til og med 9. klasse har gennemført en ungdomsuddannelse seks år efter. Andelen blandt unge uden psykiatrisk diagnose er 79%, og der kan konstateres en stigning i andelen de sidste tre år. Dette taler for, at der tidligt arbejdes med langsigtede og realistiske uddannelsesplaner for de unge i tæt samarbejde med forældrene og de forskellige professionelle aktører.

- Arbejdet med unge med psykiske og psykiatriske udfordringer og mistrivsel er ofte præget af stor kompleksitet, længerevarende forløb og mange aktører. Derfor opfordres det konkrete arbejde med den unge at have øje for følgende:
 - Få elevens og forældrenes egne bud på, hvad der er den væsentligste udfordring lige nu. Lyt til det og start der. Så har man det bedste udgangspunkt for at få en succes. Vælg den væsentligste udfordring her-og-nu, og max 3 konkrete indsatser, der skal afhjælpe den. Skab bevægelse i den rigtige retning. Når der er bevægelse og fremskridt, kan man definere en ny væsentlig her-og-nu udfordring. En ting ad gangen, hver ting til sin tid.
 - Se den unge i et helhedsperspektiv, hvor fritidsliv og familieliv har lige så stor betydning som det der foregår i hverdagene mellem 8 og 15. Ofte er det i fritidsliv og familieliv at arbejdet skal startes for at få succes mellem 8 og 15.
 - Sørg for at de professionelles arbejde og bidrag bringes i øjenhøjde med den unge og forældrene. Fx skal en PPV, en uddannelsesplan eller en handleplan formuleres eller "oversættes", så den giver mening og bliver konkret handlingsanvisende for den unge og forældrene.

Temaet Familie og tidlig indsats

Ungenetværket vurderer, at der mangler tidligere virkningsfulde indsatser/foranstaltninger rettet mod sårbare unge. Med afsæt heri bør der rettes fokus mod de sårbare unge som allerede i grundskolen udfordres fagligt og socialt, idet det oftest også er disse unge, som møder udfordringer i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse.

En stor aktuel udfordring er skolevægring blandt børn og unge, som kalder på tværgående løsninger foranstaltet i et samarbejde mellem skole, fritidsliv,

familieafdeling og skoleafdeling. KUI'en bliver også her en central spiller i samarbejdet og det er Ungenetværkets vurdering, at det tværgående arbejde og løsninger her også bør inkludere KUI'en. Det tværfaglige samarbejde der pågår i kommunerne med fokus på de 15-17 årige kan med fordel inkludere denne gruppe af sårbare unge, idet der her er behov for et vedvarende og tæt tværfagligt samarbejde for at gruppen kommer videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Der bør således være opmærksomhed på:

- Den tidlige forebyggelse ift. skolevægring som foregår i et samarbejde mellem skole, PPR, SSP, Familieafdeling.
- Opfølgning på skolens og UU's samt ungeindsatsens helhedsvurdering af eleverne (ud fra UPV) med involvering af evt. skole, UU, Familieafdelingen, SSP, PPR mfl.
- Fokus på evt. faglig, personlig, social og trivselsmæssig støtte og ift. uddannelsesvalg – herunder støttekontaktperson, mentor og KUI's kontaktpersonsordning.
- SSP+

SSP+ har til formål at hjælpe unge voksne med at komme ud af kriminalitet. Det sker ved at koordinere sagsarbejdet i jobcenter, socialforvaltning, Ungdommens Uddannelsesvejledning og Kriminalforsorgen omkring de enkelte unge.

Indsatsen retter sig til unge fra 17–25 år, som har begået gentagen alvorlig eller personfarlig kriminalitet, og som ønsker hjælpen.

Uddannelsespålæg

Ungenetværket anbefaler, at der fokuseres på kontinuiteten og den røde tråd i det tværfaglige samarbejde omkring de 15-17 årige, især de sårbare unge i gruppen, idet dette fokus vil styrke den unge i overgangen fra det 18 år.

Alle unge under 30 år – der søger uddannelseshjælp - som ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, skal have et uddannelsespålæg. Pålægget skal sikre, at den unge og kommunen har et fælles mål om, at indsatsen ender med en gennemført uddannelse.

Et uddannelsespålæg skal støtte unge i deres afklaring af uddannelsesønsker, og det skal sikre, at de påbegynder og gennemfører en uddannelse.

Reglerne om *uddannelsespålæg* betyder, at alle unge, der søger kontanthjælp og ikke har en uddannelse, skal have et uddannelsespålæg og får uddannelseshjælp, indtil de starter på en uddannelse.

Temaet De rette tilbud

Netværkets vurdering er, at der er behov for mindre indgribende tilbud til unge, der opholder sig i eget hjem grundet skolemæssige, personlige eller sociale vanskeligheder.

Der skal ses på, hvordan aktører som skole, SSP, SSP+, ungdomsklub, jobcenter og familieafdeling mfl. kan samarbejde bedre om at hjælpe og understøtte de udsatte unge, herunder de unge, som umiddelbart ikke er at se i systemerne.

Netværket foreslår videre, at følgende indsatser kan iværksættes:

højere grad af brug af målrettede fritidsjob, kortere forløb som alternativer til de lange ungdomsuddannelser, afdækning af, hvad STU kan ift. målgrupper holdt op mod FGU'en, samarbejde med botilbud og særlige tilbud til fx familiesammenførte unge, samspil med ungdomsuddannelserne om brugen af skolehjem i tilknytning til ungdomsuddannelserne, fokus på oplysninger om muligheder for og vejen til fritidsjob, kontakt til erhvervsliv om mulige fritidsjobs, oversigt over og anbefalinger ift. helt korte kursusforløb, der giver direkte kompetence (beviser), herunder fx truck, FØJH mv.

Relationen som kilde til forandring

Den unges motivation, tro på sig selv og sin fremtid er vigtige opmærksomhedspunkter for de professionelle, der arbejder med unge. Kort sagt, hvad der giver mening for den unge.

De unge orienterer sig mod andre unge og især de unge, som de ser som deres egne forbilleder. Forbilleder, der både kan fremme og hæmme den unges potentialer. Herigennem motiveres den unge og skaber meningsfuldhed. De professionelle og samfundets skoler og institutioner kommer i ofte i anden række og kommer i nogle situationer til kort over for de unge, der ikke kan se sig selv i den nære fremtid.

Som professionel på ungeområdet er det ikke nok at have en høj faglighed. Den professionelle må samtidig fremstå som et menneske, der tør bruge sin egen person i mødet og dermed relationen til den unge og bidrage til at skabe rammer for udviklende fællesskaber.

Netværket foreslår:

- At der fortsat sættes fokus på relations skabende kompetencer i professionelt arbejde med unge, f.eks. i professionsuddannelserne, i forsøgs- og

udviklingsarbejde på skole, institutions og kultur og socialområdet, samt i forskningen på ungeområdet.

- At der tages et "serviceeftersyn" på unges formelle deltagelsesmuligheder via forskellige former for elevråd, repræsentation og høringsprocesser.

Temaet Skole

I henhold til Folkeskolens formålsparagraf skal folkeskolen i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der blandt andet forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere samt fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. I forlængelse heraf, så er der en række faglige Fælles Mål.

I forlængelse heraf kan det være relevant, at kommunerne i højere grad aktivt bruger 10. klasse som del af forberedelsen til ungdomsuddannelse. Herunder også en opmærksomhed på den fremtidige organisering af 10. klasse, og hvordan dette trin kan bidrage til de unges faglige og trivselsmæssige udvikling samt gøre dem klar til rette ungdomsuddannelsesvalg. Særligt sårbar unge kan med 10. klasse potentiel forberedes bedre til opstart af en ungdomsuddannelse.

Udover de formelle Fælles Mål, så er der indenfor folkeskolens nuværende rammer desuden en række muligheder, som kan udnyttes bedre med henblik på, at flere unge motiveres og forstår karrierevejene med en ungdomsuddannelse og arbejdsmarkedet. Det er eksempelvis en endnu mere systematisk og obligatorisk anvendelse af det timeløse fag Uddannelse og Job, som en integreret del af hele folkeskoleforløbet. Det kan både være som en del af de obligatoriske fag, den understøttende undervisning, tværfaglige forløb og øvrige læringsforløb. Det giver et grundlag for refleksion ved den enkelte elev om egne fremtidsmuligheder i kombination med understøttelse ved Ungdommens Uddannelsesvejledning.

For at fremme elevernes faglige, personlige og sociale udvikling i sammenhæng med refleksioner om karriereønsker og motivation til karrierevalg, så kan det med fordel kombineres med øget brug af praksisorienteret undervisning. Det kan være en praksisorienteret undervisning, hvor eleverne oplever en motiverende hverdag, hvor den enkelte elevs talenter og præferencer bringes i spil. Det vil sige en styrkelse af den praktiske dimension af undervisningen, så der opnås en god balance mellem boglig og praktisk læring. Praksis-orienteret læring kan medvirke til, at styrke elevernes evne til at løse problemer og omsætte teori til praksis. Dermed kan eleverne potentielt opleve værdifulde erfaringer og tillid til egne evner.

Det anbefales, at folkeskolerne i højere grad aktivt og systematisk anvender det timeløse fag Uddannelse og Job, som et obligatorisk emne i folkeskolen fra børnehaveklasse til 9. klasse. Uddannelse og job skal udfordre eleverne på deres uddannelsesvalg. Kombineret med bedre anvendelse af praksisorienteret undervisning, så er det forventningen, at eleverne får både motivation og forståelse for ungdomsuddannelse og arbejdsmarkedet.

Herudover ser netværket, at der skal fokuseres på UPV'en og opfølgningen på denne skal styrkes.

I dag er det således, at skolen skal vurdere elevernes uddannelsesparathed ud fra elevens faglige, personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger.

Vurdering af elevernes parathed i forhold til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse er en proces, som starter i 8. klasse. Vurderingen skal sikre, at de ikke-uddannelsesparate elever støttes med en skole- og vejledningsindsats frem mod afslutningen af 9. eller 10. klasse. Det er derfor en del af den faglige ledelsesopgave på folkeskolen, at understøtte de fagprofessionelles anvendelse af UPV i udviklingen af eleverne.

UPV omfatter alle elever i folkeskolen, den kommunale ungdomsskole, friskoler, private grundskoler (frie grundskoler), efterskoler og frie fagskoler. Skolen foretager vurderingen første gang i 8. klasse med opfølgning i 9. og 10. klasse. Skolen indberetter vurderingen på optagelse.dk.

Den kommunale ungeindsats laver herefter en helhedsvurdering af eleverne.

Ungenetværket ser det som naturligt med et samarbejde om ovenstående med aktører som BKF's skolenetværk, ungdomsuddannelser, UU, FGU, STU og Ungdomsskolen.

Temaet Overgange, fælles mål og opgaveløsning

Hovedparten af de unge optages efter grundskolen på en ungdomsuddannelse eller fortsætter med et uddannelsesafklarende forløb i 10. klasse.

En mindre gruppe af unge har behov for understøttende indsatser i KUI'en. Et led heri er at sikre gode overgange, eksempelvis mellem grundskole og ungdomsuddannelse, hvor der tages hånd om de unges faglige, personlige og sociale udfordringer. Endvidere skal der sikre et tæt samarbejde med ungdomsuddannelserne, således at de unges overgang hertil lettes, og den unge fastholder tilknytning til og gennemfører uddannelsen.

For at sikre gode overgange mellem grundskole og ungdomsuddannelse ser ugenetværket, at der skal rettes opmærksomhed mod:

- Et forstærket samarbejde og koordinering i KUI'en på tværs af uddannelses-, beskæftigelses, og socialindsatsen med fokus på en sammenhængende indsats for den enkelte unges videre forløb.

Det skal her i øvrigt bemærkes, at rigsrevisionens beretning om indsatsen for at fastholde udsatte unge i uddannelse peger på udfordringer i samarbejdet mellem kommuner og erhvervsskoler omkring fastholdelse af de unge i uddannelse, herunder dialogen omkring frafaldstruede unge

- Mulighederne og begrænsningerne ift. udbuddet inden for og snitfladerne mellem STU, FGU og øvrige kommunale tilbud. Der opleves i mange kommuner udfordringer med unge, som er i en form for gråzone, hvor de etablerede tilbud og indsatser ikke er tilstrækkelige. Denne gruppe af unge er kendetegnet ved, at de ikke er i målgruppen for STU og heller ikke kan profitere af en FGU.

Det drejer sig om:

- Unge, der ikke er klar til FGU – de unge her kan have megen skoleværing og manglende struktur i deres hverdag, hvorfor FGU-tidsrammen ikke er optimal for deres videre færd ind i ungdomsuddannelse.
- Unge, der er psykisk og socialt udfordrede.
- Unge, som dropper ud af efterskole af forskellige årsager.
- Unge mellem 18 og 25 år, der er tilknyttet jobcentret som uddannelsesparate eller aktivitetsparate, som har brug for tæt opfølgning og støtte på grund af fysiske, psykiske eller sociale udfordringer.

Dette betyder et øget behov for fokus på udbuddet i tilbudsviften og fortsat behov for afdækning af stærkere indsatser, hvor målene vil være at bringe de unge i beskæftigelse eller uddannelse – FGU eller ungdomsuddannelse.

FGU'en

Det er vurderingen, at realiseringen af FGU, som nyt undervisningstilbud til de unge under 25 år har været udfordrende. Eksempelvis anerkendes, at opstarten af FGU har været sammenfaldende med, at FGU internt skulle fusionere og samle medarbejdere fra flere skoler og samtidig skulle udvikle og igangsætte undervisningstilbud til en bred målgruppe af unge med en række forskellige og tungtvejende udfordringer ift. uddannelse.

På baggrund af BDO-rapport fra 2021 er det vurderingen, at FGU generelt ikke i tilstrækkeligt omfang er lykkedes med at levere en nødvendig målrettet undervisningsindsats for de unge. Eksempelvis fordi:

- At fraværet på FGU er for stort, og at der er et stort behov for at finde metoder til og styrke arbejdet med at forebygge og følge op på fravær.
- At FGU endnu ikke har kunne inkludere alle unge. Det gælder bl.a. unge som er boglig udfordrede og skoletrætte, unge med angst, unge som ikke kan deltage i indsats på fuld tid, m.fl.
- At FGU ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter en faglig progression for de unge. Derudover, at en del af forløbene får for lang varighed uden, at det giver den ønskede progression og uden at de unge i tilstrækkeligt omfang afklares ift. uddannelsesvalg mv.

Det er vurderingen, at der er klarhed herom ved både kommune og FGU. Samtidig anerkendelse af, at der ikke er nogen quick fix. Ikke desto mindre er der behov for at øge tempoet og gøre mere for at styrke FGU fremadrettet.

Fravær og frafald fra FGU

Det er vurderingen, at der er behov for en styrket opfølgning på fravær og forebyggelse af frafald. Formålet er at fastholde flere unge i FGU-forløbet ved at sikre en hurtig og målrettet indsats, når den unge har et fravær.

Derfor kan der med fordel bl.a. sættes fokus på at:

- At kommunen og FGU indgår en aftale om, hvordan der skal samarbejdes om at forebygge fravær og frafald, og hvilken indsats der skal igangsættes når den unge har et problematisk fravær.
- At der allerede ved visitation af den unge til FGU foretages en vurdering af om der er behov for en tættere opfølgning på den enkelte unges trivsel og fravær på uddannelsen.
- At der etableres særlige indsatser, som kan understøtte den unge i at fastholde FGU-forløbet. Eksempelvis frivillige mentorer, særlige fastholdelseskonsulenter i kommunen, opfølgning på den unge telefonisk eller virtuelt og/eller mulighed at den unge får mulighed for samtaleforløb hos psykolog forud for og undervejs i forløbet.

- At der etableres en systematisk monitorering af alle unges fravær og frafaldsrisiko efter opstart på FGU. Det kan fx inkludere trivselsmålinger og dialog med de unge ved begyndende fravær.

- At opfølgning på fravær styrkes – herunder 1) hurtigere reaktion og opfølgning på den unges fravær – både ift. 1. og 2. fraværssamtale. 2) Brug af flere kontaktformer for opfølgning på fravær – sms, telefonisk kontakt, virtuelle møder, fraværssamtale med fremmøde, mv. 3) Et større fokus på at afdække, hvad der er årsagen til fraværet, og dermed hvad der kan gøres for at afhjælpe fraværet.

Kontaktpersonordningen

Kontaktpersonordningen er en indsats, der er målrettet unge, som har brug for en særlig, individuel støtte for at komme i gang med og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i job.

Det er kommunen, der skal sørge for, at unge, der af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere myndighedsområder i kommunen, tildeles en gennemgående kontaktperson.

En kontaktperson kan tildeles unge fra grundskolens 8. klassetrin. Kommunen kan også vælge at tildele en kontaktperson til elever i 9. og 10. klasse, der har en øget risiko for ikke at påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse.

Kontaktpersonens hovedopgave er at støtte den unge i at komme godt videre i uddannelse eller job.

Den unge følges af kontaktpersonen i overgangen mellem grundskole og uddannelse, mellem uddannelser eller mellem uddannelse og job for at sikre, at den unge oplever sammenhæng i indsatsen.

Kontaktpersonens støtte af den unge skal tage udgangspunkt i den unges konkrete sociale og personlige udfordringer.

Støtten skal bygge på en målrettet, koordineret og individuelt tilrettelagt socialfaglig indsats, som inkluderer sociale faktorer uden for skolen, og som har fokus på tværfagligt at støtte den unge.

Flere unge inkluderet og bredere tilbud

Det vurderes, at det vil være relevant med lokale drøftelser mellem kommune og FGU om:

- Hvad det er særligt vigtigt fremgår af beskrivelsen af den enkelte unge og dermed bestillingen af FGU-forløbet. Hvilke oplysninger og vurderinger vil bedst kunne hjælpe FGU i tilrettelæggelsen af en målrettet indsats.
- Involvering og forberedelse af de unge forud for opstarten på FGU. Det skal medvirke til styrke de unges forståelse for og ejerskab til FGU-forløbet.
- Risikoen for den enkelte unges frafald før den unge visiteres til FGU, og at vurderingen indgår i beskrivelsen af den unge. Screeningen af de unge kan bl.a. bygge på viden om den unges hidtidige fravær i folkeskolen, og kan fx tage udgangspunkt i forskellige risikoprofiler med fx lav, middel og høj frafaldsrisiko.
- Muligheden for visitationsmøder i forhold til at drøfte de unge og forløbene på FGU.

Ungenetværket vurderer, at der er behov for et "talepapir" med inspiration til møder med ungdomsuddannelser, indhente erfaringer om fastholdelsestiltag, der virker, samt indlede samarbejde med UU, ungeindsatsens aktører, familieafdelingen, SSP, ungdomsuddannelser mfl. om fastholdelsestiltag ifm. opstart.

Styrket fokus på den enkelte unges progression på FGU-forløbet

Det anbefales, at kommunen indgår aftale med FGU om, hvordan der bedst kan samarbejdes om at følge op på progressionen for den enkelte unge i FGU. Formålet er at sikre en løbende dialog og opmærksomhed på om den unge opnår et tilstrækkeligt udbytte af forløbet på FGU, eller om der skal igangsættes en anden indsats for den unge.

I arbejdet, kan der bl.a. sættes fokus på:

- At der ved opstart af et FGU-forløb formuleres et tydeligt formål med forløbet, og at der formuleres delmål for, hvilken progression den unge skal opnå og hvor hurtigt det skal ske.
- At der afvikles kvartalsvise møder mellem FGU og UU/Jobcentret, hvor der gøres status på de enkelte unges progression siden sidst. Status foretages med afsæt i de formulerede formål og delmål for progression. På møderne tages der stilling til, om

progressionen er tilfredsstillende, om der skal igangsættes særlige initiativer for at understøtte progressionen fremadrettet eller om der skal igangsættes et nyt tilbud.

- At der formuleres et sæt af fælles kriterier for, hvornår og i hvilke situationer, der hensigtsmæssigt kan ske forlængelser af FGU-forløb. Eventuelle forlængelser drøftes på ovennævnte statusmøder, og der sættes mål for, hvad der konkret skal komme ud af forlængelsen

Anbefalinger

Generelle anbefalinger til indsatser på ungeområdet og i den tværgående ungeindsats

BKF-ungenetværket har følgende overordnede anbefalinger til vinkler og indsatser på ungeområdet og i den tværgående ungeindsats i kommunerne:

- Understøtte et resourcesyn i samarbejdet med de unge.
- Differentieret ungeindsats med udgangspunkt i den enkelte unges behov.
- Sikre høj faglighed blandt medarbejderne, herunder evt. kompetenceudvikling i ungesamarbejdet.
- Understøtte faglighed og relationel kompetence samt fælles fagligt sprog blandt medarbejdere på tværs af sektorområder.
- Hurtig afklaring ift. de unge og træffe hurtige beslutninger om tilbud.
- Tidlig indsats ift. de unge – allerede i folkeskolen.
- Sikre ledelseskoordinering.
- Skabe klarhed om indsatsens økonomiske rammer.
- Arbejde med en fælles uddannelsesplan for den unge på tværs af områder.
- Understøtte datadeling i kommunens egne systemer på tværs af områder.
- Skabe udvikling gennem erfaringsudveksling på tværs af kommuner.
- Understøtte fortsat gode overgange igennem børn og ungelivet.

Operationelle anbefalinger til indsatser mhp. at understøtte den tværgående ungeindsats

- **Faget uddannelse og job i folkeskolen**
Anbefalingen er, at folkeskolerne i højere grad aktivt og systematisk anvender det timeløse fag Uddannelse og Job, som et obligatorisk emne i folkeskolen fra børnehaveklasse til 9. klasse. Uddannelse og job skal udfordre eleverne på deres uddannelsesvalg. Kombineret med bedre anvendelse af praksisorienteret undervisning, så er det forventningen, at eleverne får både motivation og forståelse for ungdomsuddannelse og arbejdsmarkedet.
- **Udvidet opgaveløsning i Ungdommens Uddannelsesvejledning**
Ungdommens uddannelsesvejledning anbefales i øget omfang at indgå i det tværgående samarbejde på linje med PPR og det socialfaglige felt i forhold til unge som mistrives eller der er øvrige bekymringer. Det vil sige et tættere samspil med PPR, hvor uddannelsesperspektivet har en særlig opmærksomhed i handleplaner for sårbar elever i udskolingen. Herunder Ungdommens Uddannelsesvejlednings rolle i KUI samarbejdet i kommunerne.

- **Udvidet opgaveløsning i PPR**

I forhold til PPRs opgaver i unges overgang fra folkeskolen, så er der behov for at styrke samarbejdet mellem KUI og PPR. Eksempelvis ved at formalisere samarbejdsstrukturer, opgavefordeling, klar tilbudsvifte, samspil med Psykiatrien mv. Det omfatter fortsat PPR indsats for elever i udskoling. Der er samtidig brug for at revurdere PPRs tilgange, vurderinger og lettere behandling for unge, hvis arenaer ikke længere er folkeskolen. Det kan eksempelvis omfatte en omprioritering af PPR opgaver med mindre deskriptive udredning og potentielt flere faglige kompetencer i forhold til psykiatriske felt.

- **Kommunalt samspil med aktører som ungdomsuddannelser, herunder FGU og STU**

For at sikre gode overgange mellem folkeskolen og ungdomsuddannelser anbefales det, at der rettes opmærksomhed på et forstærket samarbejde og koordinering i KUI'en på tværs af uddannelses, beskæftigelses- og socialindsatsen. Der skal fokus både på den enkelte unges videre forløb og på muligheder og begrænsninger i udbuddet og snitfladerne mellem STU, FGU og de øvrige ungdomsuddannelser. Dette med henblik på at sikre, at indsatser og tilbudsvifte afdækkes og tilpasses, så de understøtter målene om at bringe de unge i uddannelse eller beskæftigelses - FGU eller ungdomsuddannelse.

- **SSP+**

Kommunerne opfordres til at styrke deres SSP-samarbejdet ift. de unge i alderen 17–25 år gennem SSP+, der har til formål at hjælpe unge i alderen 17–25 med at komme ud af kriminalitet. Det sker ved at koordinere sagsarbejdet i jobcenter, socialforvaltning, Ungdommens Uddannelsesvejledning og Kriminalforsorgen omkring de enkelte unge. SSP+ kan også have et bredere og mere forebyggende sigte i form af fx konkrete kriminalitets- og misbrugsforebyggende indsatser i samarbejde mellem ungdomsuddannelser, politi, rusmiddelcentre m.fl.